

LAUSUNTO

30.8.2021

Fingridin Kantaverkon kehittämissuunnitelma 2022-2031

Itä-Suomi kantaverkkosuunnitelman väliinpuotoajana

Fingrid on laatinut luonnoksen Suomen kantaverkon kehittämissuunnitelmasta seuraavalle kymmenvuotiskaudelle 2022-2031. Luonnos esiteltiin webinaarissa 18.8.2022. Suunnitelman keskeisinä tavoitteina on turvata valtakunnallinen sähkön siirtokapasiteetti ja verkon toiminnan vakaus muuttuvassa toimintaympäristössä. Kasvavia haasteita siirtoverkolle asettavat mm. sähkön tuotantorakenteen muuttuminen vähäpäästöisemmäksi sekä yhteiskunnan voimakas sähköistyminen. Molempien taustalla on ilmastomuutos, johon sopeutumista ohjaa valtioneuvoston hyväksymä kansallinen tavoite muuttua hiilineutraaliksi vuoteen 2035 mennessä. Kantaverkon vahvistamisella varaudutaan energijärjestelmän murrokseen, jossa verkkoon liittyy suuri määrä uutta tuotantoa ja kulutusta, ja jossa on entistä suurempi tarve kysynnän ja tarjonnan yhteensovittamiselle kysyntäjoustojen ja energian varastoinnin avulla.

Kehittämissuunnitelmassa suunnitellut investoinnit keskittyvät pohjois-etelä -suuntaisten yhteyksien vahvistamiseen. Verkkovahvistusten sijainti tulee hyvin ilmi suunnitelmaluonnoksen sivulla 9 olevassa kuvassa 2, josta käy ilmi investointien kohdentuminen vahvasti Länsi- ja Keski-Suomen halki kulkeviin voimalinjoihin. Itä-Suomi Kainuusta Etelä-Karjalaan jää käytännössä investointien ulkopuolelle. Savo-Karjalan alueelle suunnitellut vähäiset investoinnit koostuvat lähinnä käyttövarmuuden turvaamiseen ikääntyneiden rakenteiden ylläpitoinvestointien turvin, kuten uusimalla vanhoja puupylväsrakenteisia voimajohtoja. Tarvetta sähkönsiirtokapasiteetin vahvistamiseen ei suunnitelmassa ole tunnistettu.

Pohjois-Karjalan tarve sähkönsiirtoyhteyksien vahvistamiseksi

Pahoittelemme, ettemme alueen toimijoiden taholta ole aiemmin tuoneet riittävästi esiin alueen kehittämis- ja investointisuunnitelmia, jotka edellyttävät nykyisten siirtoyhteyksien vahvistamista.

Esitämme, että kantaverkon vahvistamissuunnitelmassa nostetaan ehdottomasti jo lähivuosina toteuttavien investointien listalle:

- 1. 400 kV:n yhteyden ulottaminen Kontiolahti - Joensuu -alueelle**
- 2. Kantaverkkoliittymän ja kytkinaseman perustaminen Joensuun Niinivaaralle**

Kohdan 1 investointitarve on tunnistettu jo kehittämissuunnitelmassa - s. 37, ”varautuminen Huutokoski (Varkaus) – Kontiolahti – Alapitkä (Iisalmi) 400 kV:n jatko-yhteyksiin” - mutta luonnoksessa sen on ajateltu tulevan tarpeelliseksi vasta tulevilla suunnittelukausilla, kun Suomen tulisi olla jo hiilivapaa. Lisäksi toteamme tarpeen ulottaa 400 kV:n voimalinja samalla Joensuun kantakaupungin alueelle, jonne tarvitaan kytkinasema nykyisen Carunan Niinivaaran kytkinaseman tienoille. Kyseinen kytkinasema palvelisi kaupunkikeskustan ja sen teollisuuden

sähköistymisen kasvavia tarpeita, ja samalla Savon Voiman voimalaitoksen sekä sen välittömään läheisyyteen rakentuvan Biotien teollisuus- ja energiantuotantoalueen kasvavia sähkön siirtotarpeita.

Esitämme, että Fingrid käynnistää suunnittelun ja tarkemmat keskustelut itäisten maakuntien toimijoiden kanssa uuden pohjois-etelä -suuntaisen itäisen kantaverkkoyhteyden luomiseksi Kainuusta Pohjois-Karjalaan (Nurmes-Lieksa-Uimaharju-Kontiolahti-Joensuu-Kitee) ja jatkuen edelleen Etelä-Karjalaan. Uusi yhteys palvelisi valtakunnan verkon tarpeita sekä itäisen Suomen teollisuuden investointihankkeita ja idän tuulivoimapotentiaalin hyödyntämistä.

Nykyinen siirtokapasiteetti investointien esteenä

Maakunnassa on lyhyellä aikavälillä käynnistynyt valmisteluvaiheeseen useita merkittäviä, joko energian tuotantoon tai käyttöön liittyviä investointihankkeita. Investointipäätösten edellytyksenä on riittävä sähkönsiirtokapasiteetti ja usein myös mahdollisuus liittyä suoraan kantaverkkoon. Osassa investointiaihioista on mukana merkittävä kysyntäjoustopotentiaali, jolloin tuotantoa on mahdollista säädellä sähkön tarjontatilanteen ja hinnan mukaan. Nykyinen sähkön siirtokapasiteetti on kuitenkin tullut pullonkaulaksi jo tuoreen Joensuun seudulla vireillä olevan investointihankkeen kohdalla, jossa potentiaalinen yksittäinen investointipäätös edellyttäisi koko Kontiolahden kautta saatavan kantaverkon sähkönsiirtokapasiteetin valjastamista. Tilanne vaikeutuu entisestään, kun yksittäiset investointihankkeet etenevät ja ”syövät” vapaata sähkön siirtokapasiteettia jatkoinvestoinneilta.

Maakunnassa vireillä olevia keskeisiä energiantensiivisiä investointihankkeita on listattu liitteessä. Lisäksi maakunnassa on käynnistymässä tai valmisteilla merkittäviä muita, vientiteollisuuden kasvuun ja automaatioon ja esim. kaivostoimintaan liittyviä investointihankkeita, jotka myös lisäävät sähkön kulutusta.

Esitetty kantaverkon kehittämissuunnitelmaluonnos yhdessä tuulivoiman rakentamisen estävän pattitilanteen kanssa on Itä-Suomen kannalta lamauttava: tilanne uhkaa entisestään kiihdyttää kehitystä, jossa merkittävät uudet uusiutuvan energian tuotantoon tai energiantensiiviseen teollisuuteen liittyvät investoinnit kumuloituvat Länsi-Suomeen. Samalla itäinen Suomi uhkaa jäädä jälkeen elinkeinojen kehityksessä ja kilpailussa vihreän siirtymän käynnistämistä investoinneista. Tällä kehityksellä olisi koko Itä-Suomelle pitkäkestoiset ja vahingolliset vaikutukset.

Suorituskykyinen ja vakaa sähkön siirtokapasiteetti on keskeinen edellytys vihreän siirtymän investointipäätöksille. Puutteellinen siirtokapasiteetti tai epätietoisuus vahvistamisen aikataulusta siirtää investorin mielenkiinnon nopeasti alueille, joissa infrastruktuuri on valmiina ja toimintaympäristö ennakoitavissa. Pohjois-Karjalan kannalta nykyinen kantaverkon siirtokyky on este merkittävälle uusiutuvan energian tuotantoon ja vihreään siirtymään liittyville tuotannollisille investoinneille.

Uhka Hiilineutraali Suomi -tavoitteelle

Kantaverkon turvaamalla sähkön siirtoyhteydellä on keskeinen rooli koko Suomen elinkeinoelämälle, alueiden kehitykselle ja myös kyvyllämme suoriutua ilmastomuutoksen asettamista haasteista. Hiilineutraali Suomi 2035 -selvityksessä (Laaksonen, P., Aho, M. & Kortela, V.) esittävät energiasektorin johtavat asiantuntijat päästöttömään sähköntuotantoon perustuvan vetytalouden keskeisenä ns. Vihreän siirtymän toteutuskeinona. Sen toteutuminen

edellyttää koko Suomen pinta-alan hyödyntämistä siirryttäessä hiilivapaaseen tuotantoon ja esim. uusiutuvaan tuulivoiman tuotantoon. Tuulivoimaan ja muuhun uusiutuvan energian tuotantoon kohdistuvat investoinnit ovat havaintojemme mukaan usein tärkeä osa myös energiaintensiivisten tuotannollisten investointien saamiseksi alueelle, kun investorit pyrkivät varmistamaan kohtuuhintaisen uusiutuvan energian saannin pitkillä toimitussopimuksilla tai investoimalla itse energian tuotantoon.

Pidämme tärkeänä Fingrid Oyj:n ja maakuntien toimijoiden välisen hyvän yhteistyön ja vuoropuhelun jatkumista. Autamme mielellämme esimerkiksi investointihankkeiden tarkempien tietojen toimittamisessa, vuoropuhelussa yritysten kanssa ja kaavoituskysymyksissä.

Kunnioittaen,

Kari Karjalainen
Joensuun kaupunki

Markus Hirvonen
P-K:n maakuntaliitto

Harri Palviainen
Business Joensuu

Matti Vuojärvi
P-K:n kauppakamari

J • ENSUU

 POHJOIS-KARJALA
Maakuntaliitto

BUSINESS
JOENSUU | **JOE**

POHJOIS-KARJALAN
KAUPPAKAMARI

LIITTEET

1. Pohjois-Karjalan merkittävimpiä yritys- ja tki-investointeja 2022-2025
2. Savon Voiman kannanotto Fingridin kantaverkon kehittämissuunnitelmaan
3. NEOEN Renewables Finland Oy:n lausunto Fingridin kantaverkon kehittämissuunnitelmaan